

Utfordring 2

Markus Bentsen

20 Oktober 2023

Utfordring 2

Utfordring 2.1 - Minstelønn

Her vil jeg gå gjennom hvordan minstelønn kan før til både ineffektivitet og arbeidsledighet, men også mer effektivitet og velferd. Før jeg starter vil jeg forklare de ulike begrepene jeg bruker.

$W = MLC(MarginalLaborCost)$

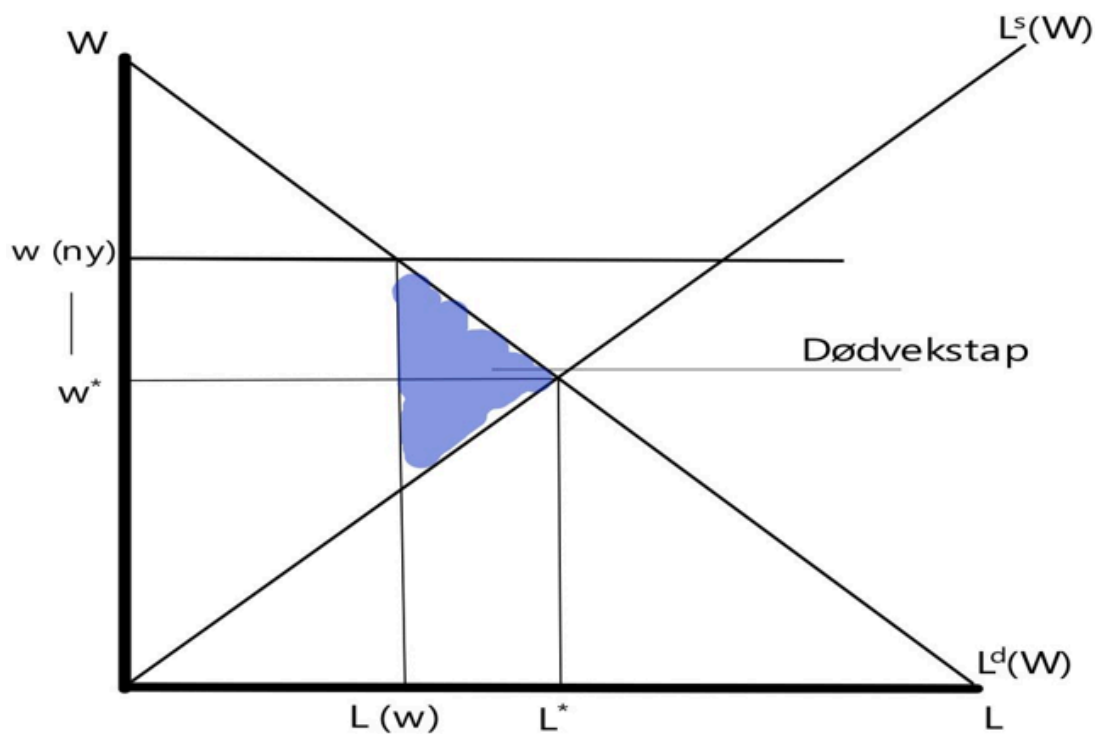
$P * \frac{\partial f(L)}{\partial L} = MRP(MarginalRevenueProduct)$

Minstelønn fører til økt fattigdom

En økning i minstelønn kan føre til ineffektivitet og mer arbeidsledighet. Dersom minstelønnen øker vil det bidra til økte kostnader for bedrifter som vil føre til en reduksjon i sysselsetning. En minstelønn som er høyere enn likevektslønnen kan redusere velferden i forhold til om vi bare har monopsoni.

$MRP - MLC$ gir oss profitmaksimum, som vil si at vi oppnår profitmaksimum når vi oppnår $MRP = MLC$, bedriften vil da etterspørre arbeidskraft (MRP) frem til inntektene for og ansette flere er lik MLC .

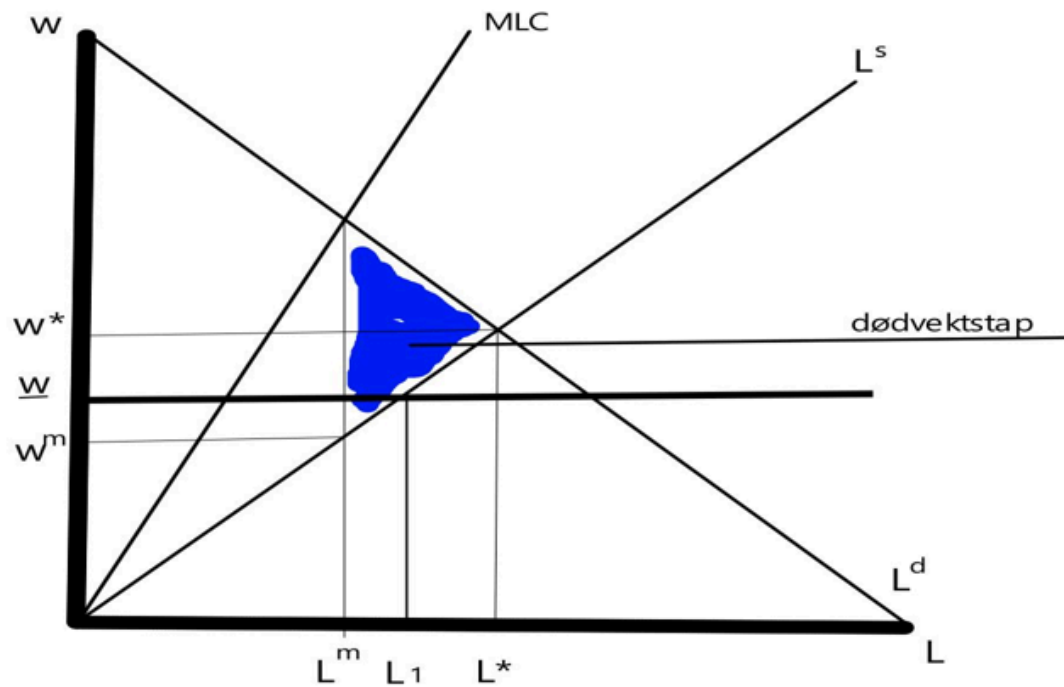
På grafen nedenfor ser vi hvordan en økning i minstelønn fører til etterspørselen av arbeidere minker da likevektslønnen stiger $w(ny)$, på sikt vil det føre til mindre folk i arbeid, mer ineffektivitet og mer fattigdom.

Minstelønn kan føre til mindre fattigdom

Dersom det er en monopsonibedrift kan en innføring av minstelønn føre til mindre fattigdom. Før en innføring av minstelønn vil bedriften ansette der MLC krysser L^d , altså høye lønninger og få ansatte. Ved en innføring av minstelønn blir alle lønninger justert til \underline{w} og kostnadene for å ansette flere blir lavere og dermed tar seg råd til L^1 ansatte, på sikt vil det føre til mer effektivitet og mer velferd, samtidig som dødsvekstapet minker. Slik som sett i det her tilfellet blir en økning i lønn \underline{w} å bidra til at boksen med dødsvekstap minker.

Dødvekstap er samfunnets samlede konsument og produsentoverskudd, optimalt vil man minimere dødsvekstapet så mye som mulig slik at samfunnets velferd blir optimalisert. Dødvekstapet oppstår når marginalkostnadene er høyere en marginalnytt, det vil si at det er en ineffektivitet som ikke maksimerer samfunnets velferd.

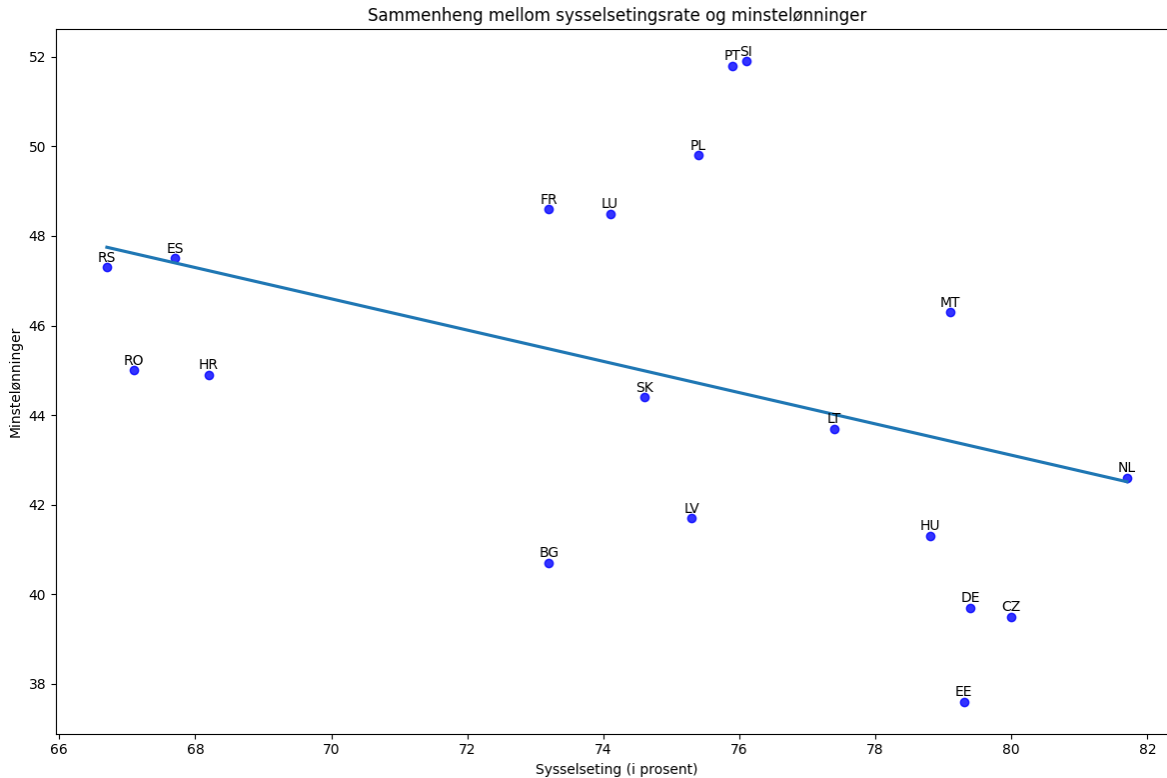

Minstelønn

Økonomisk teori tilsier at en innføring i minstelønn ikke har et konkret utfall, det kan bidra til både en økning og reduksjon i velferd slik som vist på grafene.

Utfordring 2.1 Eurostat

2.1.1

Figuren ovenfor viser sammenhengen mellom hvor store minstelønningene er i forhold til den gjennomsnittlige bruttoinntekten og sysselsetingen, datasettene `earn_mw_avgr2` og `lfsi_emp_a` som brukt er hentet fra Eurostat, alle dataene er fra året 2021.

Ut fra den observerte sammenhengen mellom minstelønninger og sysselsetingen er det en svak korrelasjon for at desto mindre minstelønningene er jo mer jobber man. Det gir støtte til påstanden tidligere om at minstelønninger bidrar til mer fattigdom, men det er verdt å merke seg at det kun er tatt i bruk tall fra 2021. For å få et mer konkret bilde over hva som faktisk er tilfellet ville det mest optimale vært å se utviklingen over en lengre periode.

2.1.2

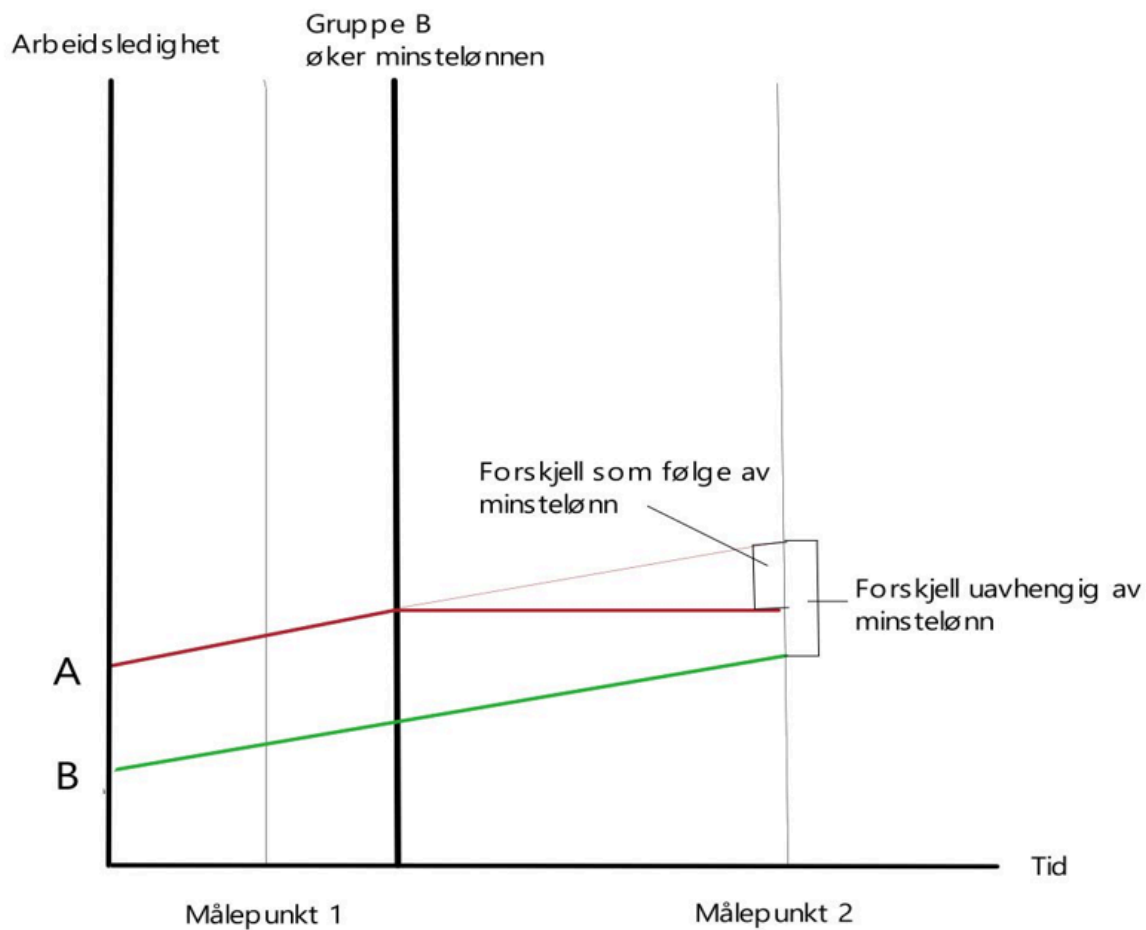
Nivået på minstelønningen og arbeidsledighetsraten er en korrelasjon, men det er flere grunner til å tro at det ikke er et kausalt sambånd mellom de.

- Spuriøse korrelasjoner - En korrelasjon kan oppstå tilfeldig, minstelønn og arbeidsledighet kan være påvirket av andre faktorer.
- Omvendt kausalitet - Arbeidsledighetsraten kan direkte påvirke lønnsnivået, høy arbeidsledighet kan bidra til at minstelønningen økes som et tiltak på å bekjempe fattigdom.

For å sammenligne land for å se om korrelasjonen er kausal er man avhengig at landene er helt like, det er mange underliggende faktorer som kan påvirke hvordan et land reagerer på minstelønn så det er umulig å si om det er kausalt uten å ha mer data på landene. Dataen brukt i grafen ovenfor er kun fra 2021, hvis man ser på hvordan utviklingen er over tid vil man få et klarere bilde på om det er en større korrelasjon enn først sett.

En metode for å identifisere kausale effekter er difference in differences (DID), i hovedsak går det ut på å se om det er forskjeller på to helt identiske områder, land eller kontrollgrupper. Det er en statistisk metode som blir brukt til å evaluere effekten av en endring ved å sammenligne hvordan utfallet endrer seg over tid. Det blir brukt en kontrollgruppe og en behandlingsgruppe. DID sammenligner så endringene hos de to gruppene før og etter endringen, er det en stor forskjell på de to gruppene er det grunn til å tro at det er kausalt.

Nedenfor ser dere et eksempel på hvordan difference in differences fungerer i teorien. Her har vi to grupper (a) og (b), vi går ut fra at alt er likt mellom de, men gruppe B innfører en minstelønn. Etter innføringen av minstelønnen fortsetter arbeidsledigheten i gruppe B og øke, men samtidig avtagende for gruppe A. Vi går ut i fra at dersom innføringen av minstelønn ikke hadde tatt sted ville arbeidsledigheten i gruppe B også vært avtagende, i det her tilfellet er en innføring av minstelønn ikke bra for økonomien og fører til mer fattigdom.

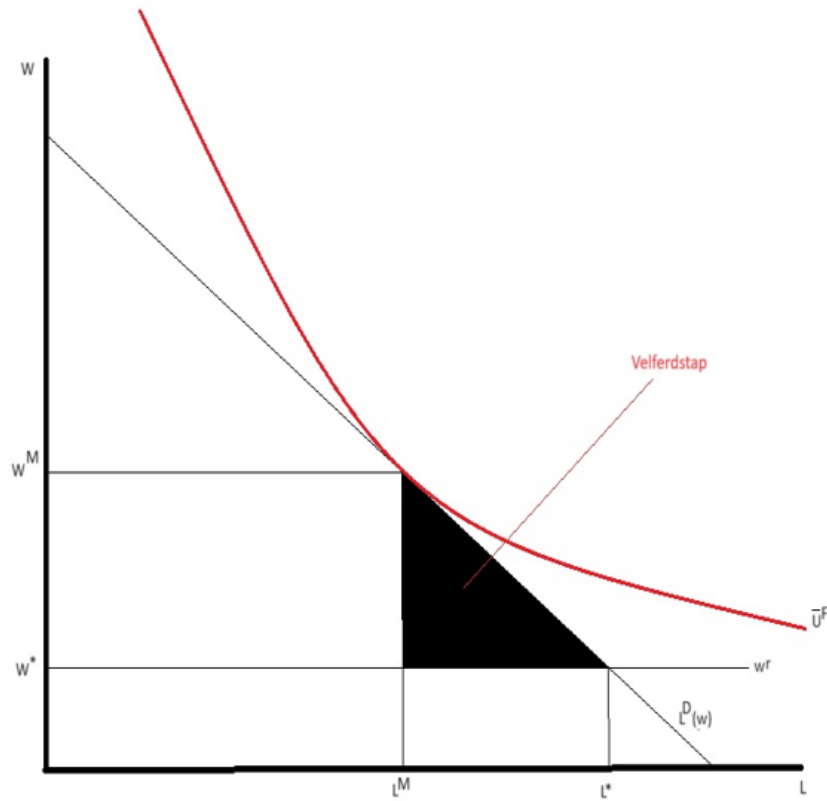
Utfordring 2.2 - Fagforeninger

2.2 - Sterke fagforeninger reduserer velferden

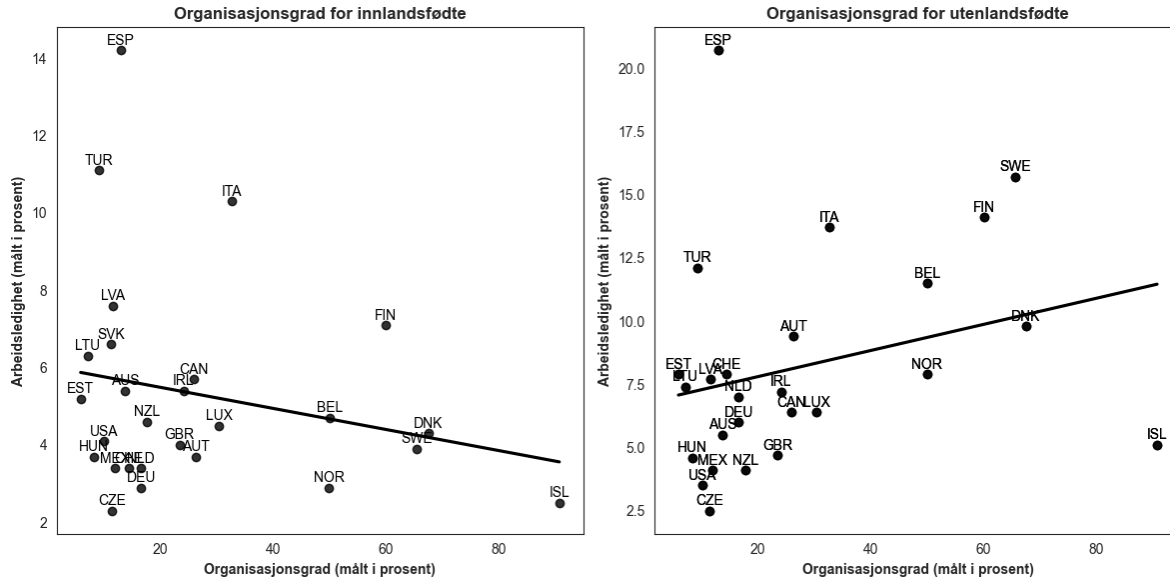
Fagforeninger har som formål å sikre medlemmers velferd, ved å ivareta deres interesser og rettigheter skal de forhandle frem bedre lønn og arbeidsvilkår for sine medlemmer. Men dersom fagforeningen hadde hatt for mye makt i samfunnet og hatt fagforeningsmonopol ville ting sett svært annerledes ut enn det gjør i dag. Med fagforeningsmonopol menes det at det er fagforeningen som alene setter lønnen, men arbeidsgiver vil fremdeles bestemme hvor mange de vil ansette. I tilfellet der fagforeningen har all makt til å styre lønnen vil de sette lønnen høyere enn likevektslønnen, som en følge av dette vil arbeidsgivere ansette færre da grensekostnaden

for å ansette en person ekstra er høyere enn produktiviten, det vil føre til et dødsvekstap for samfunnet og bidra til mindre velferd.

Grafen nedenfor tar i betraktning at alle arbeidstakere har den samme reservaslønnen og at fagforeningen har all makt, her ser man hvordan et fagforeningsmonopol vil påvirke velferden ved at man ikke oppnår en likevekt mellom lønnen fagforeninger setter og det arbeidsgiver er villig til ansette arbeidere for. Dersom fagforeningen har monopol vil man tilpasse seg etter W^M og L^M istedenfor W^* og L^* dersom det hadde vært fullkommen konkurranse og alle hadde lik reservaslønn.

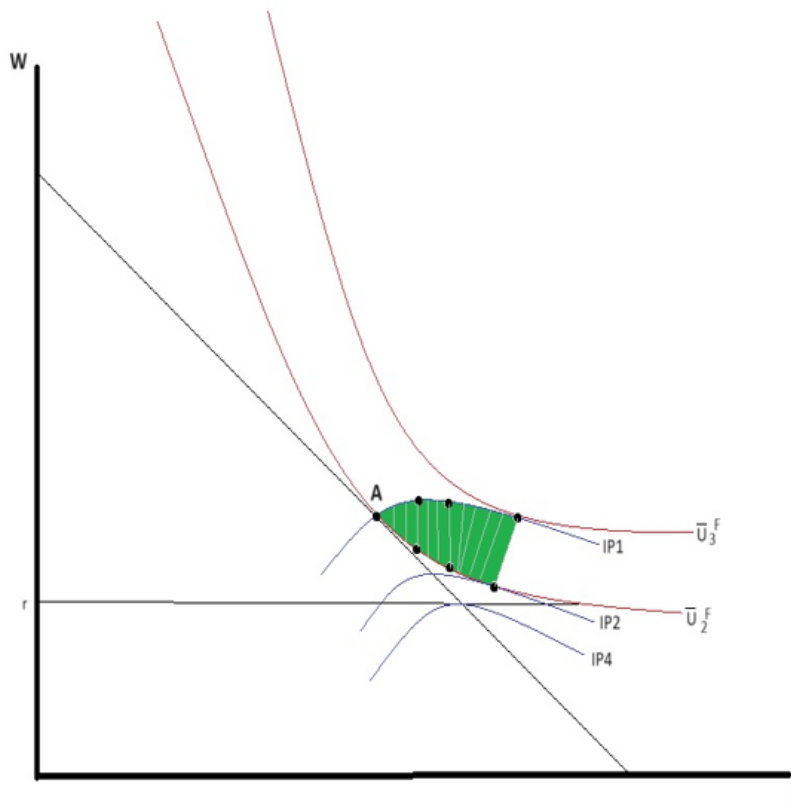

2.2 - Fagforeninger og arbeidsledighet

Her ser vi sammensetningen av organisasjonsgrad og arbeidsledighet for henholdsvis innlandsfødte og utenlandsfødte i diverse land. All dataen i grafene er fra 2018 og hentet fra OECD. Innlandsfødte viser seg å ha en negativ korrelasjon mellom å være medlem av en fagforening og arbeidsledighet, det vil si at for innlandsfødte kan det lønne seg å være organisert da det gir en større sjanse for å være sysselsatt. For utenlandsfødte er det motsatt, der er det en positiv korrelasjon mellom arbeidsledigheten og organisasjonsgraden, for utenlandsfødte vil det ikke lønne seg å være fagforent da det tyder på mer arbeidsledighet. Korrelasjonen er liten for begge grupper og selvom det kan tyde på at orginasasjonsgraden for både utenlandsfødte og innlandsfødte påvirker hvor mange som får arbeidet er det vanskelig å si med sikkerhet. Empirisk forskning viser at dersom medlemmer og ikke-medlemmer er ulike, altså at de har forskjellige preferanser, reservaslønn, kompetanse og mer vil det påvirke hvordan valg hver enkelte tar. Orginasjonsgrad viser til å ha lav effekt på arbeidsledigheten, mens koordingering i et samfunn har i mye større grad en innvirkning på sysselsetningsraten.

Fagforeningen og bedrifter kan jobbe sammen for å effektivisere samfunnet og velferden, i grafen under viser jeg hvordan en effektiv forhandling kan forekomme. Det tas i betraktning at fagforening og arbeidsgiver i det her tilfellet har lik markedspekt. En slik forhandling er nyttig for begge parter.

Fagforeninger ønsker å forhandle slik at i allefall en part får det bedre uten at den andre får det verre. Slik som vist på bildet ovenfor starter forhandlingen mellom fagforeningen og arbeidsgiver i punkt A , arbeidsgiver kan akseptere alle punkter langs $IP1$ da det ikke vil påvirke kostnadene, mens fagforeningen kan akseptere alle punkter langs \bar{U}_3^F . Alle punkter mellom \bar{U}_2^F og \bar{U}_3^F vil gi en økning i profitt for arbeidsgiver og en økning i nytte for fagforeningens medlemmer.

Appendix

I teksten og koden har jeg tatt i bruk KI, nedenfor er linker til spørsmål jeg har stilt.

ChatGPT. <https://chat.openai.com/c/ae2b6fc-48ac-45e8-8569-a2c8eeb196fd>

ChatGPT. <https://chat.openai.com/c/616fd418-cb44-4b53-9255-42aead934b8a>